

Competența face diferență!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Titlul proiectului: "Creșterea transparentei, eticii și integrității în cadrul Consiliului Județean Ialomița și a instituțiilor subordonate prin implementarea măsurilor integrate de prevenire a corupției"

Codul Proiectului: **SIPoCA 11445**

Denumirea Beneficiarului: Județ Ialomița

Data publicării (luna, an): Octombrie, 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

GHID DE BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATEREA CORUPTIEI ȘI PREVENIREA CONFLICTELOR DE INTERESE

CONSILIUL
JUDEȚEAN
IALOMIȚA

Piața Revoluției, nr. 1
Slobozia, Jud. Ialomița
Tel.: 0243 230 200
Fax: 0243 230 250
email: cji@cjnet.ro
www.cjialomita.ro

"Creșterea transparentei, eticii și integrității în cadrul Consiliului Județean Ialomița și a instituțiilor subordonate prin implementarea măsurilor integrate de prevenire a corupției"

Cod SIPoCA 1145

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL
ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

MOTTO

*„Când poruncește conștiința, oamenii onești procedează
întotdeauna în același sens.”*

Nicolae Titulescu

JUDEȚUL IALOMIȚA

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

CUPRINS

I.Introducere.....	7
II.Dezvoltare durabilă și egalitate de șanse.....	10
2.1. Informații privind dezvoltarea durabilă.....	10
2.2. Informații privind egalitatea de șanse și nediscriminarea.....	11
2.3. Cadrul Strategic privind egalitatea și șansa de tratament.....	13
2.4 Obiectivele generale ale Strategiei pentru dezvoltare durabilă ale Uniunii Europene.....	15
III.Aspecte generale privind fenomenul corupției.....	17
3.1. Ce este corupția?	17
3.2. Care sunt faptele de corupție?.....	20
3.3. Cauzele generatoare ale faptelor de corupție.....	36
3.4. Prevenirea faptelor de corupție în rândul personalului.....	39
3.5. Principii de conduită profesională.....	41
IV.Măsuri de prevenire a corupției- bune practici.....	45
4.1. Conflictele de interese.....	45
4.2. Incompatibilități.....	50
4.3. Transparență în procesul decizional.....	55

JUDEȚUL IALOMIȚA

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Capacitate Administrativă 2014-2020!*

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL
ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

I.INTRODUCERE

Prin implementarea proiectului "Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul Consiliului Județean Ialomița și a instituțiilor subordonate prin implementarea măsurilor integrate de prevenire a corupției" se urmărește la o mai bună prevenire a corupției în Consiliul Județean Ialomița și a instituțiilor subordonate prin aplicarea unitară a mecanismelor, procedurilor și normelor de etică și integritate și îmbunătățirea cunoștințelor și competențelor în ceea ce privește prevenirea corupției, creșterea gradului de implementare a măsurilor referitoare la prevenirea corupției și a indicatorilor de evaluare în autoritățile și instituțiile publice, aplicarea unitară a normelor, mecanismelor și procedurilor în materie de etică și integritate în autoritățile și instituțiile publice și creșterea nivelului de educație anticorupție pentru personalul Consiliului Județean Ialomița.

În afara sondajelor privind percepția populației la corupției, a cauzelor și efectelor acesteia, proiectul implementat de UAT Județul Ialomița în parteneriat cu Direcția Generală Anticorupție (DGA) în atenția grupului țintă acest ghid de bune practici, alcătuit pe baza experiențelor, problemelor și soluțiilor identificate la nivelul administrațiilor publice.

Pornind de la necesitățile de elaborare și implementare de proceduri și ghiduri de conduită față de fenomenul de corupție, de etică și eficiență în derularea actului administrativ s-a urmărit realizarea unui ghid de bune practici, cu rol de a îmbunătății funcționarea instituției, creșterea calității serviciului public, îndeosebi creșterea încrederii beneficiarului serviciilor publice în instituție.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Ghidul se adresează întreg personalului din administrația publică locală, aleși sau numiți, în cadrul instituțiilor cu care publicul intră în contact, la nivel local.

Realizarea ghidului de bune practici propune soluții pentru autoritatea publică locală care vizează consolidarea mediului etic și de integritate și prevenire a faptelor de corupție.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

II. DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI EGALITATE DE ȘANSE

2.1 Informații privind dezvoltarea durabilă

Dezvoltarea durabilă este un concept foarte complex, care a pornit de la preocuparea față de mediu, ideea fiind îmbogățită în timp cu o dimensiune economică și una socială.

Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, nu numai pe termen scurt sau mediu, ci și pe termen lung, al căror fondament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural.

Definiție

„Dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite generațiile viitoare de a-și satisface propriile nevoi”. (Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare-Raportul Brundtland)

Dezvoltarea durabilă se derulează pe fondul unor principii majore ce o caracterizează:

- preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;
- viziunea de lungă durată asupra procesului dezvoltării;
- gândirea sistemică, interconexiunea între economie, societate și mediu.

În acest scop, sunt identificate patru obiective-cheie menționate în Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene:

- **îndeplinirea responsabilităților internaționale** ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății și a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- **Protecția mediului** prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- **Echitate și coeziune socială**, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- **Prosperitatea economică** prin promovarea cunoașterii, inovării, competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și unor locuri de muncă abundente și bine plătite.

2.2 Informații privind egalitatea de șanse și nediscriminarea

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Egalitatea de șanse este conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-și dezvolte capacitațile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte; faptul că diferențele comportamente, aspirații și necesități ale femeilor și bărbaților sunt luate în considerare, evaluate și favorizate în mod egal înseamnă că femeile și bărbații se bucură de aceeași libertate de a-și realiza aspirațiile.

Discriminarea înseamnă a diferenția sau a trata diferit două persoane sau două situații, atunci când nu există o distincție relevantă între acestea sau de a trata într-o manieră identică situații care sunt în fapt diferite. Directive UE anti-discriminare interzic atât discriminarea directă, cât și discriminarea indirectă și dau aceeași definiție discriminării.

Egalitatea între femei și bărbați este un drept fundamental, o valoare comună a UE, și o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor UE de creștere economică, ocuparea forței de muncă și a coeziunii sociale.

Cu toate că inegalitățile încă există, în prezent UE a făcut progrese semnificative în ultimele decenii în realizarea egalității între femei și bărbați datorită legislației de tratament egal, integrarea dimensiunii egalității de gen și măsurilor specifice pentru avansarea femeilor.

Acste aspecte vizează:

- Accesul la ocuparea forței de muncă;
- Protecția maternității;
- Concediul parental;
- Securitatea socială etc.

Egalitatea de șanse în legislația națională și comunitară

Potrivit prevederilor OUG nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, prin principiul egalității de tratament se înțelege că nu va exista nicio discriminare directă bazată pe criteriul de sex, inclusiv aplicarea unui tratament mai puțin favorabil femeilor pe motive de sarcină și maternitate și că nu va exista nicio discriminare indirectă bazată pe criteriul sex.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

În sensul Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, prin egalitatea de șanse între femei și bărbați se înțelege luarea în considerare a capacitaților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora.

Proiectul, în toate etapele sale de implementare, a avut ca principiu de dezvoltare și de implementare aplicarea politicilor și practicilor prin care să nu se realizeze nici o deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de: rasă, naționalitate, etnie, limbă, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, apartenență la o categorie socială defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul social, economic și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

2.3 Cadrul strategic privind egalitatea de șanse și tratament

Principalele documente strategice în domeniul egalității de șanse și tratament la nivel european sunt:

- Strategia cadru - Nediscriminare și șanse egale pentru toți;
- Strategia privind egalitatea între bărbați și femei;
- Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europa fără bariere (COM/2010/0636 final).

La acestea se adaugă Strategia Europa 2020 pentru creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă (Strategia UE 2020).

Principalul document strategic în domeniul egalității de șanse la nivel național este Strategia națională în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați pentru perioada 2014-2020.

Alte strategii relevante:

- Strategia de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională privind inclusiunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională "O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități", 2016-2020;
- Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vîrstnice 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar.

În articolul 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului se stipulează:

„Fiecare om se poate prevăde de toate drepturile și libertățile proclamate în prezența Declarație fără nici un fel de deosebire ca, de pildă, deosebirea de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, de origine națională sau socială, avere, naștere sau orice alte împrejurări.”

Constituția României la Art. 4 alin 2, prevede că „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

La nivel european, cadrul legislativ în domeniul egalității între bărbați și femei și nediscriminării este reprezentat în principal de directivele europene 2000/78/EC privind crearea unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, respectiv 2006/54/CE privind principiul egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă, ambele acte normative modificând și abrogând directiva europeană 76/207/CEE privind principiul egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă. La acestea se adaugă directiva europeană 2000/43/CE de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

2.4 Obiectivele generale ale Strategiei pentru dezvoltare durabilă ale Uniunii europene sunt următoarele:

- Limitarea schimbărilor climatice și a costurilor și efectelor sale negative pentru societate și mediul;
- Să ne asigurăm că sistemul nostru de transport satisfac nevoile economice, sociale și de mediu ale societății noastre, minimizând impacturile sale nedorite asupra economiei, societății și mediului;
- Promovarea modelelor de producție și consum durabile;
- Îmbunătățirea managementului și evitarea supraexploatarii resurselor naturale, recunoscând valoarea serviciilor ecosistemelor;
- Promovarea unei bune sănătăți publice în mod echitabil și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor asupra sănătății;
- A crea o societate a incluziunii sociale prin luarea în considerare a solidarității între și în cadrul generațiilor, a asigura securitatea și a crește calitatea vieții cetățenilor ca o precondiție pentru păstrarea bunăstării individuale.
- A promova activ dezvoltarea durabilă pe scară largă, asigură că politici interne și externe ale UE sunt în acord cu dezvoltarea durabilă și angajamentele internaționale ale acestia.

Guvernul României, a aprobat Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă pentru orizontul de timp 2013-2020-2030. Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la un nou model de dezvoltare propriu Uniunii Europene și larg împărtășit pe plan mondial – *cel al dezvoltării durabile, generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare și orientat spre îmbunătățirea continuă a vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.*

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

III. Aspecte generale privind fenomenul corupției

3.1. Ce este corupția?

Fenomenul corupției reprezintă una dintre cele mai mari probleme ale societății, o amenințare majoră împotriva drepturilor omului, statului de drept, echității și justiției sociale, un obstacol în calea dezvoltării democratice, sociale și economice, pune în pericol stabilitatea instituțiilor democratice și bazele morale ale societății.

O definiție generală a corupției, adoptată în cadrul Programului global împotriva corupției derulat de Organizația Națiunilor Unite, este „abuz de putere în scopul obținerii unui câștig personal”. Cu toate că definiția se aplică atât în sectorul public cât și în cel privat, corupția este în general înțeleasă ca referindu-se la folosirea abuzivă a unei funcții în administrația publică sau a legăturilor cu aceasta pentru obținerea unor folosase necuvenite, de orice natură, pentru sine sau pentru un terț.¹

¹Decizia-cadru 2003/568/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind combaterea corupției în sectorul privat.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

În timp, corupția afectează buna guvernare, gestionarea banilor publici, competiția de pe piețele libere, alimentează și adâncește inegalitățile sociale, produce daune financiare prin scăderea nivelului investițiilor, reducerea finanțelor publice și obstrucționarea funcționării corecte a pieței interne.

Dacă nu se fac eforturi pentru combaterea ei, corupția poate submina încrederea în stat, în instituții și în administrația publică.

Administrația publică reprezintă un domeniu de o importanță majoră, întrucât aşteptările cetățenilor cu privire la cei care sunt angajați în serviciul public sunt strâns legate de modul în care este percepția funcționarea statului, de nivelul încrederii în sistemul public, de funcționarea optimă a instituțiilor în acord cu necesitățile societății. Din această perspectivă, administrația publică trebuie să funcționeze în baza unor principii și valori legate de integritate, imparțialitate, supremația interesului public, responsabilitate, răspundere și, nu în ultimul rând, transparentă. Astfel, prevenirea și combaterea corupției constituie o prioritate pentru societatea românească în general, pentru autoritățile administrației publice locale în special, drept pentru care se manifestă o preocupare constantă de îmbunătățire a calității actului administrativ prin introducerea unor măsuri eficiente de diminuare a fenomenului de corupție.

Deși natura și ampoarea corupției variază, aceasta dăunează atât statelor membre ale UE, cât și Uniunii Europene în ansamblu.

Succesul unei strategii împotriva corupției se realizează printr-un angajament permanent al statelor de a-și uni eforturile, de a-și împărtăși experiențele și de a acționa împreună.

Şefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei, în scopul promovării cooperării în materie de luptă împotriva corupției, inclusiv în legăturile acestora cu crima organizată și spălarea banilor, au însărcinat Comitetul Ministrilor, îndeosebi, să adopte principii directoare care trebuie să fie aplicate în dezvoltarea legislațiilor și practicilor naționale pentru a lupta împotriva corupției și a stabili, fără întârziere, un mecanism corespunzător și eficace pentru a veghea la respectarea principiilor directoare și la punerea în aplicare a instrumentelor juridice care vor fi adoptate în executarea Programului de acțiune împotriva corupției.²

² Rezoluția nr. 99/1999 instituind Grupul de state împotriva corupției (GRECO)

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Convenția Penală a Consiliului Europei privind Corupția, semnată de România la data de 27 ianuarie 1999, definește corupția în cele două modalități de săvârșire, activă și pasivă. Corupția activă: „promisiunea, oferirea sau darea, cu intenție, de către orice persoană, direct sau indirect, a oricărui folos necuvenit, către un funcționar public, pentru sine ori pentru altul, în vederea îndeplinirii ori abținerii de la a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale”. Corupția pasivă: „solicitarea ori primirea, cu intenție, de către un funcționar public, direct sau indirect, a unui folos necuvenit, pentru sine ori pentru altul, sau acceptarea unei oferte sau promisiuni a unui astfel de folos, în vederea îndeplinirii ori abținerii de la a îndeplini un act în exercițiul funcțiilor sale”.

3.2. Care sunt faptele de corupție?

O faptă de corupție are următoarele elemente definitorii:

- existența unui „funcționar public” ori a unor terți care se află în relație cu acesta;
- existența unui „act” ori a unui potențial act ce intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului și cu privire la rezolvarea căruia este interesată o persoană;
- scopul faptei să fie acela de a obține sau de a oferi un „folos ilegal, material sau nematerial” (sume de bani, bunuri, cadouri, servicii sau orice alte foloase) de către sau către funcționar ori cel care se află în relație cu el, în schimbul nerespectării atribuțiilor de serviciu de către respectivul funcționar.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Funcționar public, în sensul legii penale, este persoana care, cu titlu permanent sau temporar, cu sau fără o remunerație:

- exercită atribuții și responsabilități, stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor puterii legislative, executive sau judecătorești;
- exercită o funcție de demnitate publică sau o funcție publică de orice natură;
- exercită, singură sau împreună cu alte persoane, în cadrul unei regii autonome, al altui operator economic sau al unei persoane juridice cu capital integral sau majoritar de stat, atribuții legate de realizarea obiectului de activitate al acesteia.

De asemenea, este considerat funcționar public, în sensul legii penale, persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public (alin. (2), art. 175, Cod Penal).

Prin termenul de “public”, aşa cum este statuat în art. 176, “se înțelege tot ce privesc autoritățile publice, instituțiile publice sau alte persoane juridice care administrează sau exploatează bunurile proprietate publică”.

Legiuitorul a urmărit, prin modul de reglementare a ipotezei prevăzute la art. 175 alin. (1) lit. (b) teza a II-a din Codul penal, folosirea sintagmei “funcție publică de orice natură” cu scopul eliminării oricărei suprapunerii cu noțiunea de “funcție publică” în accepțiunea OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, stabilind sfera persoanelor care au calitatea de funcționar public în sensul legii penale și rolul de a nu restrângă categoria funcționarilor publici prevăzută în art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal la categoria funcționarilor publici prevăzută în OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Înalta Curte de Casașie și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în Decizia nr. 26/03.12.2014, a interpretat sintagma "funcție publică de orice natură" în sensul art. 175 alin. (1) lit. b) din Codul penal ca definind "o categorie mai largă decât funcția publică, aşa cum este înțeleasă în dreptul administrativ, iar noțiunea de «funcționar public» este mai cuprinzătoare decât cea la care se referă art. 2 din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare", invocând și Decizia nr. 2 /05.01.2014 a Curții Constituționale (...).

Sfera persoanelor care au calitatea de funcționar public în accepțiunea dispozițiilor art. 175 alin. (1) lit. b) teza a II-a din Codul penal poate fi determinată pe baza a două criterii: exercitarea unei funcții specifice în cadrul unui sistem public și finanțarea din fonduri publice a structurii în cadrul căreia este exercitată funcția specifică.

Prevederile normative care reglementează domeniul faptelor de corupție se regăsesc, în Codul Penal și în cadrul Legii nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit legii, infracțiunile de acest fel se împart astfel:

- Infracțiuni de corupție;
- Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție;
- Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

3.2.1. La rândul lor infracțiunile de corupție vizează:

- Luarea de mită** - Fapta funcționarului public care, direct ori indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primește bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgențarea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică ori de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârșit fapta. (Art. 289 din Codul Penal)

ATENȚIE!!

Săvârșirea oricărei dintre aceste fapte, respectiv pretinderea, acceptarea sau nerеспingerea, trebuie să fie anterioare sau concomitente cu îndeplinirea, neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii actului privitor la îndatoririle de serviciu ale funcționarului, ori cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri, condiția fiind aceea ca aceasta să facă parte din sfera atribuțiilor de serviciu ale funcționarului, adică să fie un act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau un act contrar acestor îndatoriri.

Banii, valorile sau orice alte bunuri care au facut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, făptuitorul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Exemple:

La data de 26 ianuarie 2015, în contextul derulării unui contract de execuție lucrări („Modernizare drumuri în comuna D, jud. O, 11,000 km - Asfaltare”), inculpatul AI, în calitate de primar al comunei D și ordonator de credite, a pretins în mod direct reprezentantului unei Asocieri de firme (martor în cauză) sumă de 50.000 lei și a acceptat promisiunea acestuia din urmă de a-i remite suma de 70.000 lei (ce reprezenta un procent de 5% din contravaloarea unor lucrări deja executate la construcția unei porțiuni din contractul menționat, respectiv un drum în lungime de 620 m). Inculpatul AI, a condiționat plata mitei susmenționate deblocarea și efectuarea, de către unitatea administrativ-teritorială, a unei plăți la care societatea comercială era îndreptățită, în procedura de derulare a contractului de execuție lucrări.

Dispozitie: Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Secția de Combatere a Infracțiunilor Asimilate Infracțiunilor de Corupție au dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului AI, primar al comunei D, județul O, pentru săvârșirea infracțiunii de luare de mită.

La data de 01.02.2022 Curtea de Apel Brașov l-a condamnat condamnat definitiv la 7 ani și 10 luni de închisoare pe fostul președinte al Consiliului Județean pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu dacă funcționarul public a obținut pentru sine sau pentru altul un folos necuvenit, luare de mită, și trafic de influență. Totodată, instanța a decis confiscarea de la SC C SRL, a sumei de 1.248.704,95 lei.

În fapt, în perioada noiembrie 2006 - noiembrie 2014, A. C și R.I. "și-au folosit funcția publică de autoritate locală pentru interesele proprii și ale firmelor SC G SA și SC R. S SRL, respectiv ale persoanelor care reprezentau aceste firme. Aceste două firme dețineau cvași - totalitatea contractelor derulate cu Consiliul Județean, întrucât le erau acordate preferențial, prin încredințare directă, ca urmare a dispoziției președintelui Consiliului Județean, contractele având ca obiect amenajare sau reabilitare de drumuri.

- Darea de mită - Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase, în condițiile arătate în art. 289 din Codul Penal, se pedepsește cu închisoarea.(Art 290 din Codul Penal)

- Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte foloase nu constituie infracțiune atunci când mititorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita.

Mititorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta.

Banii, valorile sau orice alte bunuri date se restituie persoanei care le-a dat, dacă acestea au fost date în cazul în care mititorul a fost constrâns prin orice mijloace de către cel care a luat mita sau date după denunț.

Exemple:

În perioada 16 noiembrie 2021 - 7 aprilie 2022, AM administratorul unei societăți comerciale i-ar fi promis unui funcționar din cadrul Primăriei comunei B (martor în cauză) diferite sume de bani în legătură cu exercitarea unor atribuții de serviciu.

De asemenea, omul de afaceri respectiv i-ar fi promis funcționarului din Primăria B și suma de 50.000 euro pentru întocmirea unui proiect imobiliar și eliberarea autorizației de construire pentru ansamblul de locuințe care urma să se realizeze pe un teren în suprafață de 6.600 mp, situat pe raza aceleiași comune.

Dispozitie: Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție au dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului AM, administrator al societății comerciale, pentru săvârșirea infracțiunii de dare de mită.

- Traficul de influență - Pretinderea, primirea ori acceptarea promisiunii de bani sau alte foloase, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, săvârșită de către o persoană care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public și care promite că îl va determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoarea.(Art. 291 din Codul Penal)

Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Exemplu:

În perioada 2009 - 2013, în contextul desfășurării unor proceduri de achiziție servicii informative de către trei societăți din domeniul energiei electrice, inculpatul ZI a pretins de la mai mulți oameni de afaceri comisioane cuprinse între 12% și 20% fie din valoarea contractelor fie din profitul obținut de aceștia din derularea viitoare a contractelor ce urmau să le fie atribuite. Banii respectivi au fost preținși în contul exercitării unei pretinse influențe pe care inculpatul afirma că o are asupra conducerii celor trei firme beneficiare a serviciilor pentru a favoriza societățile oamenilor de afaceri în contextul obținerii contractelor respective. În același context, inculpatul ZI a primit, prin intermediul unor firme pe care le controla, de la reprezentanții a două dintre societățile care au încheiat contracte de furnizare servicii IT suma totală de 6.973.315 lei.

Dispoziție: Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Secția de combatere a infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție au dispus trimiterea în judecată, a inculpatului ZI pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență în formă continuată.

Masuri asiguratorii dispuse: În cauză s-a dispus instituirea sechestrului asigurător, asupra unor bunuri imobile ce aparțin inculpatului.

- Cumpărarea de influență** - Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori alte folosese, pentru sine sau pentru altul, direct ori indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar public, pentru a-l determina pe acesta să îndeplinească, să nu îndeplinească, să urgenteze ori să întârzie îndeplinirea unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau să îndeplinească un act contrar acestor îndatoriri, se pedepsește cu închisoare și interzicerea exercitării unor drepturi. (Art 292 din Codul Penal)

Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta. Banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat, dacă au fost date după denunț. Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent.

Exempele:

În perioada 2010 - 2012, inculpatul BP, în calitate de administrator al AC SA, a oferit unui membru al Parlamentului României echivalentul în lei al sumei de 3.845.000 de euro, din care a remis suma de 6.999.067 de lei (echivalentul a 1.275.000 de euro), pentru ca acesta să-și folosească influența pe care o avea asupra unor înalți funcționari publici din cadrul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, responsabili să îndeplinească acte care intrau în îndatoririle acestora de serviciu, în vederea asigurării plății lucrărilor pe care societatea AC SA le efectua în cadrul unor contracte de reabilitare a unor instituții publice culturale din București. Ca urmare a semnării, între statul român și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, a două acorduri-cadru de împrumut pentru executarea unor proiecte privind reabilitarea monumentelor istorice din România, între Ministerul culturii, cultelor și patrimoniului național și inculpata AC SA, reprezentată de către inculpatul BP, fuseseră încheiate mai multe contracte de execuție a unor lucrări. Inculpatul BP și persoana respectivă au convenit ca plata acestei sume de bani să fie disimulată sub forma unui contract de consultanță pe care inculpata AC SA urma să îl încheie cu o societate de avocatură, lucru care s-a și întâmplat. Ulterior, suma de bani a fost retrasă din cont și predată în numerar parlamentarului, în mai multe tranșe. În aceeași perioadă, în scopul sustragerii de la îndeplinirea obligațiilor fiscale, din dispoziția inculpatului BP, acel contract fictiv și plățile aferente acestuia (cheltuieli care nu au avut la bază operațiuni reale) au fost evidențiate în actele contabile ale AC SA, fapt care a avut ca urmare diminuarea obligațiilor fiscale pe care inculpata le-a avut de plată către bugetul de stat. Valoarea obligațiilor fiscale neplătite la bugetul de stat de către inculpata AC SA, ca urmare a acestor demersuri, este de 2.257.763 de lei (din care 1.354.658 de lei taxă pe valoare adăugată și 903.105 lei impozit pe profit), sumă cu care ANAF s-a constituit parte civilă în cauză, la care se adaugă obligațiile fiscale accesoriile.

Dispoziție: Procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Secția de combatere a corupției au dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpaților:

BP, la data faptelor administrator al AC SA, pentru săvârșirea a infracțiunilor de:

- cumpărare de influență.
- evaziune fiscală.

AC SA, pentru săvârșirea a infracțiunilor de:

- cumpărare de influență.
- evaziune fiscală.

Măsuri asigurătorii: În cauză, s-a dispus luarea măsurilor asiguratorii, prin instituirea sechestrului, asupra bunurilor imobile și mobile aflate în posesia ori proprietatea inculpaților BP și AC SA, până la concurența sumei de **2.257.764 de lei** (cu privire la prejudiciul cauzat prin săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală).

La data de 28 martie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție l-a condamnat pe L. I., primar al comunei G, județul I, administrator de fapt al S.C. P. S.R.L., la o pedeapsă de 3 ani închisoare cu suspendarea executării pedepsei, pentru săvârșirea infracțiunilor de cumpărare de influență, instigare la fals intelectual și uz de fals în formă continuată.

În fapt, în perioada 2007-2011, L. I., prin acțiuni de fals și abuzuri în serviciu, prin cumpărare de influență, cu ajutorul altor persoane, a făcut demersuri astfel încât un teren în suprafață de 282 ha teren proprietate de stat, să fie întabulat, în mod fraudulos, pe numele firmei S.C. P. S.R.L. G, pe care o controla. Terenul respectiv se afla parțial în administrarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (A.N.P.A) și parțial în domeniul public al comunei Gorban, jud. Iași. Demersurile au fost materializate ca urmare a pronunțării deciziei civile nr. 423/22.09.2010 a Tribunalului Iași - Secția Civilă, rămasă definitivă prin decizia civilă nr. 606/03.12.2010 a Curții de Apel Iași - Secția civilă, ceea ce a determinat întabularea nelegală a dreptului de proprietate al societății menționate asupra terenului în cauză, în carteau funciară a localității în care acesta era primar.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

3.2.2. Infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție³

Constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare și interzicerea unor drepturi următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte folosese necuvenite:

- Stabilirea, cu intenție, a unei valori diminuate, față de valoarea comercială reală, a bunurilor aparținând agenților economici la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, comisă în cadrul acțiunii de privatizare sau cu ocazia unei tranzacții comerciale, ori a bunurilor aparținând autorităților publice sau instituțiilor publice, în cadrul unei acțiuni de vânzare a acestora, săvârșită de cei care au atribuții de conducere, de administrare sau de gestionare;
- Acordarea de credite sau de subvenții cu încălcarea legii sau normelor de creditare, neurmărirea, conform legii sau normelor de creditare, a destinațiilor contractate ale creditelor sau subvențiilor ori neurmărirea creditelor restante;
- Utilizarea creditelor sau a subvențiilor în alte scopuri decât cele pentru care au fost acordate.

Fapta persoanei care, având sarcina de a supraveghea, a controla, a reorganiza sau a lichida un operator economic privat, îndeplinește pentru acesta vreo însărcinare, intermediază ori îlesnește efectuarea unor operațiuni comerciale sau financiare ori participă cu capital la un asemenea operator economic, dacă fapta este de natură a-i aduce direct sau indirect un folos necuvenit, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare și interzicerea unor drepturi.⁽⁴⁾

Sunt pedepsite cu închisoarea următoarele fapte, dacă sunt săvârșite în scopul obținerii pentru sine sau pentru altul de bani, bunuri ori alte folosese necuvenite:

- efectuarea de operațiuni financiare, ca acte de comerț, incompatibile cu funcția, atribuția sau însărcinarea pe care o îndeplinește o persoană ori încheierea de tranzacții financiare, utilizând informațiile obținute în virtutea funcției, atribuției sau însărcinării sale;
- folosirea, în orice mod, direct sau indirect, de informații ce nu sunt destinate publicitatii ori permiterea accesului unor persoane neautorizate la aceste informații.⁽⁵⁾

Fapta persoanei care îndeplinește o funcție de conducere într-un partid, într-un sindicat sau patronat ori în cadrul unei persoane juridice fără scop patrimonial, de a folosi influența ori autoritatea sa în scopul obținerii pentru sine ori pentru altul de bani, bunuri sau alte folosese necuvenite, se pedepsește cu închisoare.⁽⁶⁾

³Art.10 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

⁴Art.11 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

⁵Art.12 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

⁶Art.13 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

În cazul infracțiunilor de abuz în serviciu sau de usurpare a funcției, dacă funcționarul public a obținut pentru sine ori pentru altul un folos necuvenit, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.⁷

3.2.3. Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene⁸

Sunt infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene următoarele:

- Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declaratii false, inexakte sau incomplete, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare și interzicerea unor drepturi.
- Omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri.
- Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare și interzicerea unor drepturi.
- Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei se pedepsește cu închisoare și interzicerea unor drepturi.
- Folosirea sau prezentarea cu rea-credință de documente ori declaratii false, inexakte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, se pedepsește cu închisoare și interzicerea unor drepturi.
- Omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii, dacă fapta are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor ce trebuie virate către bugetul general al Uniunii Europene sau către bugetele administrate de aceasta ori în numele ei.
-

⁷Art.13 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

⁸Art.18 ^1^2^3 ^4^5 din Legea 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

Încălcarea din culpă de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie ori de control în cadrul unui operator economic a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau îndeplinirea ei defectuoasă, dacă fapta a avut ca rezultat săvârșirea de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele aceluia operator economic a uneia dintre infracțiunile prevăzute mai sus sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Uniunii Europene, se pedepsește cu închisoare sau cu amendă.

3.2.4. Instituții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii corupției

Principiile, structura și modul de organizare ale sistemului judiciar român sunt consacrate în Constituția României și Legea nr. 304 din 28 iunie 2004 privind organizarea judiciară, republicată. Justiția se înfăptuiește în numele legii și se realizează prin următoarele instanțe judecătorești: Înalta Curte de Casație și Justiție, curți de apel, tribunale, tribunale specializate, instanțe militare și judecătorii. Pe lângă fiecare curte de apel, tribunal, tribunal pentru minori și familie și judecătorie funcționează un parchet. În mod similar, pe lângă fiecare instanță militară funcționează un parchet militar.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție coordonează activitatea parchetelor din subordine, îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege, are personalitate juridică și gestionează bugetul Ministerului Public. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este condus de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ajutat de un prim-adjunct și un adjunct. În cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, ca structură specializată în combaterea criminalității organizate și terorismului. Procurorii Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație pot cerceta infracțiunile de corupție, altele decât cele

date în competență exclusivă a Direcției Naționale Anticorupție conform art. 13 din OUG nr. 43/2002, prin preluarea cauzelor de la parchetele ierarhic inferioare, în temeiul art. 325 din Codul de procedură penală, prin dispoziția motivată a conducătorului Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație.

Direcția Națională Anticorupție (DNA)

Funcționează ca structură autonomă, cu personalitate juridică, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și este independentă în raport cu instanțele judecătoare și parchetele de pe lângă acestea, precum și în relațiile cu celealte autorități publice. DNA este structura de parchet specializată în descoperirea, investigarea și aducerea în fața instanței a cazurilor de corupție medie și mare. Prin activitatea sa, contribuie la reducerea corupției, în sprijinul unei societăți democratice apropiate de valorile europene. Procurorii direcției sunt sprijiniți în activitatea de urmărire penală de ofițeri și agenți de poliție judiciară, precum și de specialiști cu înaltă calificare în domeniile economic, financiar, bancar, vamal, informatic și.a. Aceștia își desfășoară activitatea în cadrul unor echipe operative complexe, sub conducerea, supravegherea și controlul procurorului, pentru a spori eficiența și calitatea anchetelor penale.

DNA desfășoară urmărirea penală pentru infracțiuni de corupție și asimilate acestora. Modificările successive ale legislației au vizat ca această structură specializată să se ocupe numai de combaterea faptelor de corupție de nivel înalt și mediu. De asemenea, DNA investighează infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, precum și anumite categorii de infracțiuni grave de criminalitate economico-financiară. Astfel, sunt de competență DNA infracțiunile prevăzute în Legea nr. 78/2000, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite în una dintre următoarele condiții:

- a) valoarea mitei sau a foloaselor necuvenite este mai mare de 10.000 euro;
- b) prejudiciul cauzat este mai mare de 200.000 de euro;
- c) infracțiunile de corupție sunt comise (indiferent de valoarea mitei sau a prejudiciului) de persoane care ocupă poziții importante cum ar fi: deputați; senatori; membri din România ai Parlamentului European; membrul desemnat de România în Comisia Europeană; membri ai Guvernului, secretari de stat ori subsecretari de stat și asimilații acestora; consilieri ai ministrilor;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

președintele Consiliului Legislativ și locuitorul acestuia; Avocatul Poporului și adjuncții săi; consilierii prezidențiali și consilierii de stat din cadrul Administrației Prezidențiale; consilierii de stat ai primului-ministrului; membrii și auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi și ai camerelor județene de conturi; guvernatorul, prim-viceguvernatorul și viceguvernatorii Băncii Naționale a României; președintele și vicepreședintele Consiliului Concurenței; ofițeri, amirali, generali și mareșali; ofițeri de poliție; președinții și vicepreședinții consiliilor județene; primarul general și viceprimarii municipiului București; primarii și viceprimarii sectoarelor municipiului București; primarii și viceprimarii municipiilor; consilierii județeni; prefectii și subprefecții; conducătorii autorităților și instituțiilor publice centrale și locale și persoanele cu funcții de control din cadrul acestora, cu excepția conducătorilor autorităților și instituțiilor publice de la nivelul orașelor și comunelor și a persoanelor cu funcții de control din cadrul acestora; avocații; comisarii Gărzii Financiare; personalul vamal; persoanele care dețin funcții de conducere, de la director inclusiv, în cadrul regiilor autonome de interes național, al companiilor și societăților naționale, al băncilor și societăților comerciale la care statul este actionar majoritar, al instituțiilor publice care au atribuții în procesul de privatizare și al unităților centrale finanțiar-bancare;

Infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene sunt de competență DNA.

Direcția Generală Anticorupție (DGA)

Este structura Ministerului Afacerilor Interne (MAI), cu personalitate juridică, specializată în prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului MAI, în subordinea nemijlocită a ministrului afacerilor interne, fiind organizată la nivel central și teritorial. Competența materială specială a DGA vizează infracțiunile de corupție prevăzute de art. 289-292 din Codul penal și de Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare, săvârșite de personalul MAI.

Activitatea DGA se desfășoară în conformitate cu prevederile Constituției României, legilor, tratatelor și convențiilor internaționale, ale hotărârilor Guvernului, hotărârilor Consiliului Suprem de Apărare a Țării, ordinelor și instrucțiunilor ministrului afacerilor interne, astfel încât să nu lezeze în vreun fel drepturile și libertățile omului, să asigure deplina neutralitate față de orice ingerință sau interes, să promoveze obiectivitatea, realitatea, legalitatea și deplina responsabilitate în acțiunile sale.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

DGA a fost înființată prin Legea nr. 161 din 30 mai 2005 privind stabilirea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea corupției în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și își desfășoară activitatea în baza prevederilor art. 10 alin. (4) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea MAI, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 120/2005 privind operaționalizarea DGA din cadrul MAI, aprobată cu modificări prin Legea nr. 383/2005, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 416/2007 privind structura organizatorică și efectivele MAI, cu modificările și completările ulterioare. Înființarea DGA s-a înscris pe linia măsurilor adoptate de România în vederea accelerării luptei împotriva corupției în administrația publică, constituind una din sarcinile prioritare pentru îndeplinirea angajamentelor asumate de țara noastră în cadrul procesului de integrare în UE, în cadrul Capitolului 24 Justiție și Afaceri Interne. DGA are în structura organizatorică aparatul propriu și structurile subordonate, compuse din direcții, servicii, birouri și compartimente specializate. Structurile subordonate sunt organizate la nivel teritorial în servicii județene anticorupție și Direcția Anticorupție pentru Municipiul București și Județul Ilfov. Personalul DGA se compune din polițiști - funcționari publici cu statut special - și personal contractual.

Obiectivele generale ale DGA sunt prevenirea și combaterea corupției în rândul personalului MAI, instituția având următoarele atribuții principale:

- desfășoară activități specializate de prevenire a faptelor de corupție în rândul personalului MAI;
- organizează și desfășoară campanii/acțiuni de prevenire a corupției pentru conștientizarea consecințelor implicării în fapte de corupție;
- efectuează investigațiile necesare pentru descoperirea și combaterea faptelor de corupție săvârșite de personalul MAI;
- desfășoară activități de cercetare penală, în baza ordonanței de delegare emise de procuror, în conformitate cu prevederile legale;
- efectuează, în condițiile legii și ale normelor interne, testarea integrității profesionale a personalului MAI;
- primește și soluționează reclamațiile/petițiile cetățenilor referitoare la faptele de corupție în care este implicat personalul MAI;
- administrează sistemul telefonic call center anticorupție constituit în scopul sesizării de către cetăteni a faptelor de corupție;
- desfășoară activități de informare și relații publice specifice problematicii din competență;

JUDEȚUL IALOMIȚA
*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

- elaborează studii, analize și prognoze referitoare la evoluția faptelor de corupție la nivelul MAI și înaintează conducerii MAI, periodic sau la solicitare, propuneri de soluționare a problemelor identificate;
- desfășoară activități specifice de afaceri europene și cooperare internațională în domeniul prevenirii și combaterii corupției, organizează, participă sau asigură reprezentarea DGA la evenimente naționale și internaționale din domeniul specific de activitate, în conformitate cu interesele MAI și potrivit procedurilor legale în vigoare;
- constituie, gestionează și accesează baze de date/sisteme de evidență pentru desfășurarea activității din competență, în calitate de operator de date cu caracter personal; elaborează, contractează, implementează și monitorizează proiecte cu finanțare externă;
- gestionează și administrează resursele umane, materiale, financiare și tehnice deținute, în conformitate cu prevederile legale;
- exercită orice alte atribuții conferite prin lege.

Poliția Română face parte din **MAI (Ministerul Afacerilor Interne)** și este instituția specializată a statului care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii. Printre atribuțiile Poliției Române, Legea nr. 218/2002 stipulează în articolul 26 alin. (1), punctul 9, și realizarea de activități de prevenire și combatere a corupției, a criminalității economico-financiare, a celei transfrontaliere, a infracțiunii în domeniul informaticii și a crimei organizate. Structura centrală a Poliției Române cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii faptelor de corupție este **Direcția de Investigație a Criminalității Economice (DICE)**. DICE funcționează ca unitate specializată în domeniul, asigurând aplicarea unitară a actelor normative în vigoare și având ca obiectiv prioritar prevenirea și combaterea criminalității circumscrise domeniului economico-financial, sub conducerea și controlul procurorilor desemnați, în conformitate cu prevederile legale.

JUDEȚUL IALOMIȚA
*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
 Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

Agenția Națională de Integritate (ANI)

În anul 2007, prin Legea nr. 144, a fost înființată ANI ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, ce funcționează la nivel național, ca structură unică, cu sediul în municipiul București. Scopul ANI este asigurarea integrității în exercitarea demnităților și funcțiilor publice și prevenirea corupției instituționale, prin exercitarea de responsabilități în evaluarea declaratiilor de avere, a datelor și informațiilor privind avere, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite, a incompatibilităților și a conflictelor de interese potențiale în care se pot afla persoanele prevăzute de lege, pe perioada îndeplinirii funcțiilor și demnităților publice. În îndeplinirea acestui scop, ANI poate dezvolta relații de colaborare prin încheierea de protocole cu entități din țară sau din străinătate. Activitatea de evaluare efectuată de inspectorii de integritate din cadrul ANI se desfășoară cu privire la situația averii existente pe durata exercitării demnităților și funcțiilor publice, a conflictelor de interese și a incompatibilităților persoanelor care fac obiectul Legii nr. 176/2010, conform prevederilor acesteia, care se completează cu dispozițiile actelor normative în vigoare. Principiile după care se desfășoară activitatea de evaluare sunt legalitatea, confidențialitatea, imparțialitatea, independența operațională, celeritatea, buna administrare, dreptul la apărare, precum și prezumția dobândirii licite a averii.

3.3. Cauze generatoare ale faptelor de corupție

Cauzele care duc la apariția faptelor de corupție pot fi împărțite astfel:

- a) cauze ce țin de instituția publică;
- b) cauze ce țin de personal;
- c) cauze ce țin de factori externi;

3.3.1. Dintre cauzele generatoare ale faptelor de corupție care sunt create de instituție, amintim:

- atenția insuficientă acordată procesului de recrutare, pregătirea și promovare a personalului;
- lipsa personalului specializat pentru realizarea unor sarcini și delegarea unor funcționari care au altă pregătire decât cea pe care o necesită îndeplinirea atribuțiilor;
- reducerea personalului și supraîncărcarea celui existent cu atribuții;
- incapacitatea instituției a asigura deservirea on-line a cetățenilor, fapt care duce la perioade mari de așteptare/revenirea la sediu, etc.;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- lipsa unui sistem de rotire a personalului ce lucrează în domenii cu risc ridicat la corupție (funcții sensibile);
- dificultăți în procesul de aplicare a prevederilor actelor normative, atunci când numărul acestora este foarte mare și cu multiple ambiguități, lipsuri sau contradicții;
- capacitatea redusă de monitorizare a tuturor proceselor care se desfășoară în instituție;
- lipsa unor proceduri unitare care să poată fi aplicate în mod corect de către toate instituțiile ce au domeniu de activitate similar;
- permisivitatea unor acte normative, în sensul aprecierii sau interpretării subiective din partea funcționarului;
- lipsa unei comunicări interne eficiente cu efecte semnificative negative asupra asigurării unui climat organizațional optim;
- resurse financiare insuficiente pentru asigurarea accesului la pregătirea profesională a personalului instituției;
- nivelul relativ scăzut al interesului salariaților și al instituției publice privind organizarea de consultări și dezbateri periodice pentru diseminarea bunelor practici privind integritatea și lupta împotriva corupției;
- imposibilitatea controlului asupra tuturor operațiunilor care se desfășoară potrivit legii pentru parcurgerea etapelor și a procedurilor de achiziții;
- neluarea, la timp, a măsurilor sanctionatorii împotriva celor lucrători care se fac vinovați de încălcarea prevederilor legale;
- lipsa de stabilitate legislativă, respectiv modificările relativ frecvente ale legislației din materia prevenirii și combaterii corupției, care contribuie într-o oarecare măsură la menținerea în limite inaceptabile a fenomenului corupției;
- organizarea necorespunzătoare a instituției publice;
- lipsa de transparență a modului de funcționare a instituției publice;
- lipsa de informare și conștientizare a consecințelor faptelor de corupție în rândul cetățenilor.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

3.3.2. Principalele cauze care favorizează apariția faptelor de corupție în rândul personalului sunt:

- nivelul scăzut al educației profesionale și civice a personalului, precum și necunoașterea obligațiilor de conduită și etică profesională;
- rezistență scăzută la tentațiile oferite în schimbul îndeplinirii defectuoase sau neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu (sume de bani, bunuri, servicii, avantaje etc.);
- lipsa unor modele comportamentale;
- slabă informare a personalului cu privire la modul de sesizare a faptelor de corupție și a instituțiilor care se ocupă de prevenirea și combaterea corupției;
- existența unor tendințe în rândul personalului cu funcții de conducere sau a structurilor de control de a trece cu vederea sau a acoperi anumite abateri - de teama unor măsuri din partea organelor superioare, reflectarea cazului în massmedia, pierderea funcției, etc.;
- existența unei culturi organizaționale favorabile săvârșirii faptelor de corupție pe fondul formalismului instituțional în executarea controalelor și întârzierii sancționatorii acelora care se fac vinovați de încălcarea prevederilor legale;
- dificultatea personalului de a refuza dispozițiile/ ordinele ilegale ale unui șef, și/ sau de a sesiza fapta atunci când observă derularea unor activități ilegale în interiorul instituției;
- frustrarea și nemulțumirea în rândul unor salariați, față de cazurile de corupție rămase nesanționate;
- menținerea unor obișnuințe în rândul personalului de a solicita anumite avantaje în schimbul unor servicii;
- menținerea unor obișnuințe ale angajaților din instituțiile publice de a interveni pentru rezolvarea unor cereri ale cunoștințelor proprii și care sunt, uneori, la limita legalității;
- existența unor obișnuințe din partea personalului cu funcții de conducere de a adresa subordonăților diverse solicitări, uneori la limita legalității, precum și a funcționarilor de la eșaloanele superioare de a rezolva probleme de această natură prin intermediul unor structuri subordonate;
- lipsa de informare cu privire la posibilitatea pe care personalul o are de a refuza ordinele ilegale sau de a sesiza pe cei în drept atunci când constată activități ilegale în interiorul instituției;
- existența unei tendințe de protejare a colegilor, inclusiv cu privire la activitățile ilegale ale acestora;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

3.4. Prevenirea faptelor de corupție în rândul personalului

Măsuri ce pot fi adoptate ca răspuns la cauzele apariției faptelor de corupție în rândul personalului sunt:

- creșterea nivelului de educație profesională și civică a personalului și asumarea obligațiilor de conduită și etică profesională;
- introducerea unui sistem de selecție, recrutare și promovare pentru demnitari, funcționari și angajați contractuali, în care să predomină criteriile profesionale;
- și/sau manageriale, în funcție de necesar, nu capacitatea de a memora acte normative;
- creșterea gradului de educație anticorupție pentru instituția publică, prin module de instruire pentru funcționarii publici și personalul contractual;
- informarea personalului cu privire la modul de sesizare a faptelor de corupție și a instituțiilor care se ocupă de prevenirea și combaterea corupției;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- cursuri de formare, cu testare interactivă online, pentru persoanele din conducerea instituției publice;
- crearea unei culturi organizaționale puternice de descurajare a faptelor de corupție;
- sesizarea șefilor ierarhici ori a organelor de cercetare penală cu privire la abaterile colegilor, inclusiv cu privire la activitățile infracționale ale acestora;
- respingerea categorică a tentațiilor oferite în schimbul îndeplinirii defectuoase sau neîndeplinirii atribuțiilor de serviciu (sume de bani, bunuri, servicii, avantaje, etc.);
- refuzarea categorică a solicitărilor de soluționare a unor cereri venite de la „colegii” din diferite instituții, care sunt, uneori, la limita legalității;
- crearea unei imaginii pozitive încă de la primul contact cu cetățeanul prin: atitudine pozitivă, disponibilitate, amabilitate, folosirea unei formule de politețe la începutul unei discuții/ convorbiri, claritatea mesajului, etc.;
- adaptarea răspunsului pentru fiecare categorie socială cu care se interacționează și în funcție de context (serviciile publice sunt oferite tuturor în mod egal: tineri, bătrâni, săraci, bogăți, etc.), fără fraze complicate, termeni prea juridici și.a.m.d;
- oferirea de informații complete, clare, corecte, ușor de înțeles și în timp util;
- îmbunătățirea serviciilor publice în funcție de recomandările/ propunerile formulate de către beneficiarul direct al acestuia (cetățean sau mediu de afaceri);
- dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu organizațiile neguvernamentale implicate în lupta împotriva corupției;
- informatizarea procedurilor și interconectarea bazelor de date ale tuturor instituțiilor publice, astfel încât cetățeanul să fie degrevat de povara colectării de semnături și stampile, să se poată informa direct de pe paginile web ale instituțiilor și să poată chiar depune petiții în format electronic;
- informarea eficientă a cetățenilor, astfel încât aceștia să nu fie puși în situația de a recurge la alte canale de intrare în instituție;
- eficientizarea/ revizuirea/ simplificarea traseului intern al documentelor și informațiilor, pe parcursul procesării petiției, pentru eliminarea sincopelor și întârzierilor inutile;

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- stabilirea exactă a termenelor de soluționare și introducerea unor taxe de urgență, pentru a elimina eventualele presiuni incorecte;
- identificarea zonelor vulnerabile ale serviciului public și a riscurilor de corupție, simultan cu implementarea unui sistem de management al riscurilor de corupție;
- interoperabilitatea/interconectarea sistemelor informatic ale instituțiilor publice (baze de date comune, dar cu acces diferențiat), astfel încât cetățeanul să nu fie nevoie să ducă același document mai multor instituții pentru soluționarea cererii;
- instituirea unui registru de reclamații și a unui sistem de evaluare (chestionare de măsurări a gradului de satisfacție a clienților/feedback) a serviciului public pentru a putea fi îmbunătățit.

Pentru a avea o bună guvernare locală este nevoie de personal profesionist și capabil să facă față cerințelor și așteptărilor cetățenilor, să acționeze în mod etic și transparent.

3.5. Principii de conduită profesională

Exemplele de bună practică în ceea ce privește calitatea serviciilor publice oferite, creșterea încrederii în administrația publică prin consultarea cetățenilor în procesul decizional, precum și etica, integritatea și profesionalismul funcționarilor publici și personalului contractual, dovedesc implicarea instituției publice în prevenirea corupției, în elaborarea și implementarea unor politici publice și strategii eficiente de combatere a acestui fenomen social.

Pentru creșterea calității serviciului public și pentru asigurarea unei conduite corecte, dar mai ales unitare a întregului personal au fost stabilite coduri de conduită, de etică sau deontologie care să guverneze această problematică.

Principiile care guvernează conduită profesională a întreg personalului din cadrul Consiliului Județean Ialomița și a instituțiilor subordonate sunt următoarele:

- **suprematia Constituției și a legii** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a respecta Constituția și legile țării, de a acționa cu respectarea prevederilor legale în vigoare și a tratatelor și a convențiilor internaționale la care România este parte. Încalcarea legii este nepermisă.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- **prioritatea interesului public, în exercitarea funcției deținute** - principiu conform căruia personalul instituției are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției. Angajații nu trebuie să se folosească de funcție pentru obținerea de beneficii necuvenite patrimoniale sau nepatrimoniale, pentru ei, familiile lor sau persoane apropiate.
- **asigurarea egalității de tratament a cetățenilor în fața instituției** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare, precum și de a exclude orice formă de discriminare în relația cu cetățenii și cu orice persoană cu care intră în legătură în exercitarea funcției. Cetățenii au dreptul de a fi tratați în mod egal, într-o manieră nediscriminatorie, corelativ cu obligația instituției de a trata în mod egal pe toți cetățenii, fără discriminare pe criteriile prevăzute de lege.

Egalitatea în drepturi este principiu fundamental de drept, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție: *"Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări."*

- **profesionalismul** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- **imparțialitatea și independența** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții sunt obligate să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes (politic, economic, religios sau de altă natură) altul decât interesul public, să-și exerceze atribuțiile legale, fără subiectivism, indiferent de propriile convingeri sau interese;
- **integritatea morală** - principiu conform căruia persoanelor care ocupă diferite categorii de funcții le este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru ei sau pentru alții, vreun avantaj ori beneficiu, moral sau material, în considerarea funcției pe care o dețin sau să abuzeze în vreun fel de această funcție;

Integritatea presupune ca imparțialitatea, cinstea, corectitudinea, onestitatea să nu fie afectate de practici corupte.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- **libertatea gândirii și a exprimării** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții pot să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- **cinstea și corectitudinea** - principiu conform căruia în exercitarea diferitelor categorii de funcții ocupanții acestora trebuie să fie de bună-credință;
- **loialitate față de instituție** - principiu potrivit căruia personalul apără prestigiul instituției și abțin de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale instituției;
- **deschiderea și transparența** - principiu conform căruia activitățile desfășurate în exercitarea diferitelor categorii de funcții sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor;
- **responsabilitatea și răspunderea** - principiu potrivit căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții răspund în conformitate cu prevederile legale atunci când atribuțiile de serviciu nu au fost îndeplinite corespunzător;
- **confidențialitatea** - principiu conform căruia persoanele care ocupă diferite categorii de funcții au obligația de a utiliza și proteja informațiile, pe care nu le va folosi în scop personal, într-o manieră contrară legii;

Stabilirea unor norme privind etica și deontologia personalului, în general, are rolul de a asigura și promova un comportament profesionist.

În relațiile cu personalul din cadrul instituției publice în care își desfășoară activitatea, precum și cu persoanele fizice sau juridice, angajații sunt obligați să aibă un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine și amabilitate.

Instituția care monitorizează respectarea eticii și deontologiei profesionale a funcționarilor publici în România este Agenția Națională a Funcționarilor Publici. Aceasta poate fi sesizată de orice persoană cu privire la încălcarea prevederilor codului de conduit de către un funcționar public, ori constrângerea sau amenințarea exercitată asupra unui funcționar public pentru a-l determina să încalce dispoziții legale în vigoare ori să le aplique necorespunzător.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

IV. Măsuri de prevenire a corupției - bune practici

4.1. Conflictul de interes

Conform definiției prevăzute de art. 13 alin. 1 din Recomandarea 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European privind codurile de conduită pentru funcționarii publici, conflictul de interes se naște în situația în care un funcționar public are un interes personal de natură să influențeze sau să pară a influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor sale oficiale. Interesul personal al funcționarului public vizează orice avantaj pentru el însuși sau ea însăși sau în favoarea familiei sale, a părinților, prietenilor sau persoanelor apropriate, sau a persoanelor sau organizațiilor cu care el sau ea au avut relații de afaceri sau politice, precum și, de asemenea, orice obligație financiară sau civilă la care este constrâns funcționarul public.⁹

De asemenea, potrivit Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) un „conflict de interes” implică un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui funcționar public, în care funcționarul public are interese, în calitatea sa de persoană privată, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale. Așadar, și în acest caz vorbim despre o posibilitate: potrivit Ghidului OECD¹⁰, un conflict potențial apare atunci când un funcționar public are interese personale care sunt de o asemenea natură încât s-ar produce un conflict de interes dacă funcționarul ar avea atribuții oficiale în acea privință (conflictuale) în viitor. În cazul în care conflictul de interes s-a concretizat în fapte, adică în compromiterea îndeplinirii corecte a sarcinilor unui funcționar public, situația specifică respectivă trebuie privită mai degrabă ca un caz de comportament necorespunzător sau „abuz în serviciu” sau chiar ca un caz de corupție și nu ca un „conflict de interes”.

În același timp, textul considerentului (104) din preambulul Regulamentului (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind

⁹Conform art. 13 alin. 2 din Recomandarea 10/2000 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European.

¹⁰Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interes în administrația publică, pag. 10, disponibil online la adresa: <https://www.oecd.org/gov/ethics/49106083.pdf>.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii vorbește despre oportunitatea identificării și tratării în mod separat a diferitelor cazuri care în mod obișnuit sunt numite situații de „conflict de interes”. Astfel, notiunea de „conflict de interes” ar trebui utilizată exclusiv în cazurile în care o persoană sau o entitate cu responsabilități în ceea ce privește execuția, auditul sau controlul bugetului, un funcționar sau un agent al unei instituții a Uniunii sau o autoritate națională de la orice nivel se află într-o situație de conflict de interes. Însă încercările de a influența în mod necorespunzător o procedură de atribuire sau de a obține informații confidențiale ar trebui considerate drept o abatere profesională gravă care poate conduce la respingerea din cadrul procedurii de atribuire și/sau la excluderea de la fondurile Uniunii. În plus, operatorii economici s-ar putea afla în situația în care nu ar trebui să fie selectați pentru a executa un contract din cauza unui conflict de interes profesional.

Considerentul (104) oferă și următorul exemplu: o întreprindere nu ar trebui să evaluateze un proiect la care a participat sau un auditor nu ar trebui să fie în măsură să auditeze conturile pe care anterior le-a certificat.

Tot astfel este prevăzută și definiția pe care o oferă art. 61 alin. (3) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046: un conflict de interes există în cazul în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor finanțat sau ale unei alte persoane, menționate la alineatul (1), este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect.

În legislația națională, definiția prevăzută de art. 70 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sanctionarea corupției, este formulată în același sens: prin conflict de interes se înțelege situația în care persoana ce exercită o demnitate publică sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin potrivit Constituției și altor acte normative.

Trebuie, aşadar, observat că pentru a fi în prezență unui conflict de interes, în toate situațiile mai sus menționate, nu este nevoie ca interesul personal să se concretizeze; pentru apariția unui conflict de interes este necesară și suficientă existența interesului personal și capacitatea acestuia de a influența îndeplinirea atribuțiilor demnității sau funcționarului public - sau, cu alte cuvinte, capacitatea

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

de a influența îndeplinirea interesului public cu care interesul personal intră în conflict.

Diferit de cele de mai sus, anterior modificării ca efect al Legii nr. 193/2017, art. 301 din Codul penal definea conflictul de interes ca fiind fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act ori a participat la luarea unei decizii prin care s-a obținut, direct sau indirect, un folos patrimonial, pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori pentru un afin până la gradul II inclusiv sau pentru o altă persoană cu care s-a aflat în raporturi de muncă în ultimii 5 ani sau din partea căreia a beneficiat ori beneficiază de folosase de orice natură. Subsecvent acestei modificări, odată cu restrângerea conținutului juridic al infracțiunii la fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, a îndeplinit un act prin care s-a obținut un folos patrimonial pentru sine, pentru soțul său, pentru o rudă ori un afară până la gradul II inclusiv, denumirea infracțiunii prevăzute de art. 301 din Codul penal devine folosirea funcției pentru favorizarea unor persoane.

Alin. 2 lit. b) al art. 301 exclude aplicarea textului legal și în cazul ipotezei obținerii folosului patrimonial în situația unui drept recunoscut de lege sau în îndeplinirea unei obligații impuse de lege, cu respectarea condițiilor și limitelor prevăzute de aceasta.

În ceea ce privește funcționarii publici, conform Codului administrativ, aceștia au obligația de a respecta întocmai regimul juridic al conflictului de interes, exercitând în acest sens un rol activ, având obligația de a evalua situațiile care pot genera o situație de un conflict de interes și de a aciona pentru prevenirea apariției sau soluționarea legală a acesteia, iar în cazul intervenirii unui conflict de interes, acestora le revine obligația de a aciona conform prevederilor legale pentru încetarea conflictului de interes, în termen legal.

Situatiile de conflict de interes pentru funcționarii publici sunt reglementate de art. 79 alin. (1) din Legea nr. 161/2003. Astfel, funcționarul public este în conflict de interes dacă:

- este chemat să rezolve cereri, să ia decizii sau să participe la luarea deciziilor cu privire la persoane fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial;
- participă în cadrul aceleiași comisii, constituie conform legii, cu funcționari publici care au calitatea de soț sau rudă de gradul I;
- interesele sale patrimoniale, ale soțului sau rudenilor sale de gradul I pot influența deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției publice.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

În cazul existenței unui conflict de interese, funcționarului public îi revine obligația de a se abține de la rezolvarea cererii, luarea deciziei sau participarea la luarea unei decizii și de a îl informa de îndată pe șeful ierarhic căruia îi este subordonat direct, care, la rândul lui, este obligat să ia măsurile care se impun pentru exercitarea cu imparțialitate a funcției publice, în termen de cel mult 3 zile de la data luării la cunoștință. (Art. 79 alin. (2) din Legea nr. 161/2003.)

În cazurile de conflict de interese, conducătorul autorității sau instituției publice, la propunerea șefului ierarhic căruia îi este subordonat direct funcționarul public în cauza, va desemna un alt funcționar public, care are aceeași pregătire și nivel de experiență. (Art. 79 alin. (3) din Legea nr. 161/2003.)

ATENȚIE!

Președintilor și vicepreședintilor de consiliu județene li se interzice, să ia parte la deliberarea și adoptarea hotărârilor în care au un interes patrimonial față de problema supusă dezbaterei. Interesul poate fi personal sau prin soție/soț, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv.

Nu se permite consilierilor județeni și consilierilor locali să ia parte la deliberarea și adoptarea de hotărâri dacă au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterei. Interesul poate fi personal sau prin soție/soț, afini sau rude de până la gradul al patrulea inclusiv (art. 77 din Legea nr. 161/2003, coroborat cu art. 228 din din 1 și 2 din OUG nr. 57/2019 privind codul administrativ). Aceștia trebuie să își prezinte interesele personale la începutul ședinței dacă participarea la luarea deciziei ar aduce beneficii personale, pentru soț/soție, afini sau rude de până la gradul la patrulea inclusiv. Acest fapt se concretizează în anunțarea potențialului conflict și abținerea de la vot, fapte care se consemnează în procesul verbal al ședinței (Art. 77 alin. (2) din Legea nr. 393/2004).

Sanctiune!

Hotărârile adoptate prin încălcarea acestei prevederi sunt nule de drept. Nulitatea se constată de către instanța de contencios administrativ. Acțiunea poate fi introdusă de orice persoană interesată.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Și Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice conține o reglementare specială a conflictului de interese, potrivit obiectului de reglementare al acestui act normativ. Astfel, conform prevederilor Art. 59 din Legea nr. 98/2016, conflictul de interese este definit ca fiind „orice situație în care membrii personalul autorității contractante sau ai unui furnizor de servicii care acționează în numele autorității contractante, care sunt implicați în desfășurarea procedurii de atribuire sau care pot influența rezultatul acesteia au, în mod direct sau indirect, un interes finanic, economic sau un alt interes personal, care ar putea fi percepță ca element care compromite imparțialitatea ori independența lor în contextul derulării procedurii de atribuire”. Art. 60 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 prevede, cu titlul de exemplu, o serie de cinci situații potențial generatoare de conflict de interese.

Concluzionând, trebuie remarcat că, deși conflictul de interese nu înseamnă, în sine, corupție, apariția unui conflict între interesele personale ale unui funcționar public și îndatoririle lui legale, fără ca acesta să fie rezolvat sau sancționat, poate avea ca rezultat corupția; un conflict de interese se poate concretiza, aşadar, în cele din urmă, într-o infracțiune de corupție sau de serviciu.

Soluționarea conflictelor de interese vizează, în consecință, adoptarea deciziilor în cadrul administrației publice exclusiv în baza interesului public.

Conflictul de interese - studiu de caz:

Conflictul de interese potențial - X este arhitectul șef al orașului ABC, iar tatăl său este directorul unei mari companii de construcții.

Conflictul de interese actual apare în momentul în care oficialul este pus în situația de a lua o decizie care l-ar avantaja sau care ar avantaja un apropiat de-al său sau un partener de afaceri.

Conflictul de interese actual - X este arhitectul șef al orașului ABC, iar compania tatălui său a depus documentația pentru obținerea unei autorizații de construcție în respectivul oraș.

Al treilea tip de conflict de interese este cel consumat, în care oficialul public participă la luarea deciziei cu privire la care are un interes personal, încălcând prevederile legale.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Conflictul de interese consumat - X, în calitatea sa de arhitect șef al orașului ABC, a semnat autorizația de construcție solicitată de compania tatălui său.

Așteptările publicului privind conduită pe care oficialul public trebuie să o aibă variază în funcție de tipul concret de conflict de interese existent la un anumit moment. Dacă, în cazul conflictului de interese potențial, conduită cerută oficialului este mai degrabă pe exercitarea în mod transparent și echidistant a atribuțiilor sale, în cazul conflictului de interese actual, oficialul trebuie să se abțină de la luarea oricăror decizii, informându-și superiorul ierarhic despre situația apărută. Conflictul de interese consumat apare în cazul în care oficialul nu s-a abținut de la luarea unei decizii în ipoteza unui conflict de interese actual și implică latura sancționatorii a reglementării.

4.2. Incompatibilități

"Una dintre cele mai frecvente probleme care se manifestă atât în sistemul administrativ, cât și în mass-media, este confuzia care se creează între conflictul de interese și incompatibilități. Dacă, pentru existența unui conflict de interese persoanele publice trebuie să ia o decizie care să influențeze un interes personal, pentru a se afla într-o situație de incompatibilitate un oficial public nu trebuie să ia nicio decizie, fiind suficient faptul că exercită concomitent două sau mai multe funcții al căror cumul este interzis de lege."¹¹

Art. 467-470 din Codul administrativ reglementează respectarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților, instituind obligația respectării întocmai a regimului juridic al incompatibilităților.

Corelativ, funcționarii publici trebuie să evaluate situațiile care pot genera o situație de incompatibilitate și să acioneze pentru prevenirea apariției sau soluționarea legală a acestora, iar în cazul în care intervine o incompatibilitate, funcționarii publici au obligația de a acționa conform prevederilor legale pentru încetarea incompatibilității sau a conflictului de interese, în termenul legal.

¹¹Agenția Națională de Integritate, Ghid privind incompatibilitățile și conflictele de interese, 2019, pag. 16.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Capacitate Administrativă 2014-2020!

Pentru ca un funcționar public să se afle, aşadar, într-o situație de incompatibilitate, acesta trebuie să dețină simultan două sau mai multe funcții și căror cumulare este interzisă de legislația aplicabilă sau dacă între acesta și un alt funcționar public având calitatea de soț/soție sau rudă de gradul I există raporturi ierarhice directe.

Astfel, necesitatea evaluării situațiilor care ar putea conduce la o stare de incompatibilitate intervine fie în momentul în care un funcționar public intenționează să dețină, pe lângă funcția de bază, și o altă funcție sau să desfășoare o altă activitate, fie în cazul în care o rudă de gradul I sau soțul/soția, promovează sau este ales ori numit într-o funcție ierarhic superioară.

În aceste situații, funcționarul în cauză trebuie să aprecieze dacă noua funcție sau activitate este între cele interzise de prevederile legii sau dacă, în urma examenului sau concursului de promovare într-o funcție publică de conducere sau într-o funcție publică din categoria înalților funcționari publici ori în cazul investirii sau numirii într-o funcție de demnitate publică, între acesta și ruda de gradul I ori soțul soția va interveni un raport ierarhic direct - cu alte cuvinte, dacă se va subordona sau supraordona în mod direct soțului/soției ori rudei de gradul I, potrivit celor ce urmează.

Astfel, funcționarii publici nu pot exercita nicio altă funcție publică sau calitate decât cea în care au fost numiți, și nici funcții de demnitate publică, conform art. 94 alin. (1) din Legea nr. 161/2003.

Potrivit art. 94 alin. (2) din Legea nr. 161/2003, funcționarii publici nu pot deține alte funcții și nu pot fi desfășurate alte activități, remunerate sau nu, după cum urmează:

a) în cadrul autorităților sau instituțiilor publice;

b) în cadrul cabinetului demnitarului, cu excepția cazului în care funcționarul public este suspendat din funcția publică, în condițiile legii, pe durata numirii sale;

c) în cadrul regiilor autonome, societăților comerciale ori în alte unități cu scop lucrativ din sectorul public;

d) în calitate de membru al unui grup de interes economic.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Capacitate Administrativă 2014-2020!

Un alt caz de incompatibilitate, este reglementat de art. 95 alin. (1) și (2) din Legea nr. 161/2003, care interzice raporturile ierarhice directe în cazul în care funcționarii publici respectivi sunt soți sau rude de gradul I (părinți sau copii), inclusiv în cazul în care șeful ierarhic direct este demnitar. În cazul în care intervine o asemenea situație, persoanele în cauză sunt obligate să opteze pentru încetarea raporturilor ierarhice directe sau renunțarea la calitatea de demnitar în termen de 60 de zile. Aceste situații, precum și neîndeplinirea obligației menționate anterior, se constată de către șeful ierarhic superior al funcționarilor publici respectivi, care dispune încetarea raporturilor ierarhice directe dintre funcționarii publici soți sau rude de gradul I.¹²

Alin. (2^a) al art. 94 din Legea nr. 161/2003 reglementează o serie de cazuri care nu constituie situații de incompatibilitate conform celor prevăzute de lit. a) și c) citate mai sus:

a) *Este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să reprezinte interesele statului în legătură cu activitățile desfășurate de operatorii economici cu capital ori patrimoniu integral sau majoritar de stat, în condițiile rezultate din actele normative în vigoare;*

b) *Este desemnat printr-un act administrativ, emis în condițiile legii, să participe în calitate de reprezentant al autorității ori instituției publice în cadrul unor organisme sau organe colective de conducere constituite în temeiul actelor normative în vigoare;*

c) *Exercită un mandat de reprezentare, pe baza desemnării de către o autoritate sau instituție publică, în condițiile expres prevăzute de actele normative în vigoare.*

De asemenea, potrivit legii, situația în care funcționarul public este desemnat prin act administrativ pentru a face parte din echipa de proiect finanțat din fonduri comunitare nerambursabile postaderare, precum și din împrumuturi externe contractate sau garantate de stat rambursabile sau nerambursabile, nu constituie un caz de incompatibilitate, cu excepțiile prevăzute de lege, cu excepția funcționarilor publici care exercită atribuții ca auditor sau atribuții de control asupra activității derulate în cadrul acesteia și a funcționarilor publici care fac parte din echipa de proiect, dar pentru care activitatea desfășurată în cadrul respectivei echipe generează o situație de conflict de interes cu funcția publică pe care o ocupă - Art. 94 alin. (2^a) din Legea nr. 161/2003.

¹²Conform art. 95 alin. (5) din Legea nr. 161/2003; pentru cazurile demnitărilor, competența de a constata și a dispune încetarea raporturilor ierarhice revine după caz, primului-ministru, ministrului sau prefectului conform alin. (6) al același articol.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Totodată, conform prevederilor art. 96 alin. (1) din Legea nr. 161/2003, nu constituie situații de incompatibilitate exercitarea de:

- *funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice, al creației literar-artistice;*
- *funcții în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public potrivit fișei postului.*

Între măsurile de prevenire, respectiv de identificare timpurie ale situațiilor de incompatibilitate care pot fi implementate astfel, menționăm următoarele exemple:

- *Acordarea de consiliere (de către consilierul de etică, consilierul / structura de integritate, responsabilul cu prevenirea și monitorizarea situațiilor de incompatibilitate, dacă o astfel de funcție este exercitată în instituție) în cazurile în care deținerea simultană a două funcții sau exercitarea unei alte activități pe lângă cea de bază ar putea rezulta într-o stare de incompatibilitate;*
- *Completarea, de către persoanele aflate sub incidenta prevederilor legale privind incompatibilitățile și care intenționează să desfășoare și alte activități în afara celei de bază, a unei declarații care să consemneze aceste activități; instituirea și menținerea la nivelul autorității sau instituției a unui registru privind incompatibilitățile, în care să fie consemnate declaratiile menționate anterior, sesizările cu privire la existența unei incompatibilități, precum și cazurile în care ANI a fost sesizată ori s-a sesizat din oficiu în vederea efectuării evaluării, evidența solicitărilor de puncte de vedere adresate către ANI, precum și a răspunsurilor la aceste solicitări, măsurile adoptate în cazurile în care starea de incompatibilitate a persoanelor a rămas definitivă în urma deciziei instanței sau a necontestării raportului de evaluare.*

Nerespectarea normelor legale privind incompatibilitatea (și a conflictelor de interes) este sancționată de lege. Astfel, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 176/2010, următoarele fapte constituie abateri disciplinare și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective:

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

- Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate; sanctiunea se aplică în măsura în care prevederile legii nu derogă de la reglementarea aplicabilă și dacă fapta nu înlănuște elementele constitutive ale unei infracțiuni - alin. (1);*

Decizie de admitere: RIL nr. 1/2021, publicată în Monitorul Oficial nr. 277 din 19 martie 2021: În interpretarea dispozițiilor Art. 160 alin. (1) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare (Art. 15 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare), Art. 91 alin. (1¹) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare, și art. 25 alin. (1) și (3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, intervene încreșterea de drept a mandatului de primar, chiar dacă acesta este ulterior mandatului în cursul căruia a fost constatătă starea de incompatibilitate printr-un raport de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, a cărui legalitate a fost stabilită printr-o hotărâre judecătoarească, rămasă definitivă.

- Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau de conflict de interese constituie temei pentru eliberarea din funcție ori, după caz, constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective - alin. (3).*

Conform prevederilor art. 25 alin. (4), prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate ca urmare a săvârșirii unor abateri dintre cele cuprinse în prezenta lege nu pot consta în muștrare sau avertismant

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Incompatibilități - exemplu: Funcționar public

“În perioada LL/AAAA - LL/AAAA, X, Funcționar public în cadrul Consiliului Județean ABC, a exercitat funcția publică de auditor în cadrul Biroului audit public intern simultan cu desfășurarea de activități economico-financiare remunerate, care sunt în legătură directă sau indirectă cu atribuțiile exercitate ca funcționar public. Astfel, persoana evaluată a încălcăt dispozițiile art. 96, alin. (1) din Legea nr. 161/2003.”

4.3. Transparență în procesul decizional

Transparența în procesul decizional este o obligație a administrației publice (prevăzută de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică), dar și un standard de bună administrare sau un criteriu de legalitate.

Transparența organizațională și decizională în cadrul unei organizații constituie instrumentele cele mai eficiente în descurajarea și combaterea abuzurilor și a faptelor de corupție.¹³

¹³Mihaela Onofrei, Ana-Maria Bercu, Ada-Iuliana Popescu, Florin Oprea, Ghid de instrumente și bune practici în procesul decizional public, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, 2011, disponibil online la adresa:

http://portal.feara.uaic.ro/formarecontinua/Documents/ghid_bune_practici%20SMIS_1192.pdf

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Legea nr. 52/2003 stabilește regulile procedurale minime aplicabile în vederea transparenței decizionale în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, care pot fi dezvoltate conform specificului autorității prin elaborarea unei proceduri privind transparența decizională.

Aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională presupune o serie de acțiuni necesare și obligatorii la nivelul instituțiilor publice, între care menționăm:

1. *publicarea în consultare a actelor normative, pe pagina de internet proprie, afișarea la sediu într-un spațiu accesibil publicului, și transmiterea către mass-media centrală sau locală, după caz; anunțul privitor la elaborarea proiectului de act normativ privește inclusiv a instrumentelor de motivare, termenele de transmitere a propunerilor, sugestiilor sau recomandărilor cetățenilor și locul unde pot fi transmise acestea în scris (Art. 7 alin. (1) și (2) din Legea nr. 52/2003.)*

2. *desemnarea unei persoane responsabile pentru relația cu societatea civilă în procesul de aplicare a Legii nr. 52/2003 (Art. 7 alin. (7) din Legea nr. 52/2003.)*

3. *primirea de sugestii sau propuneri de la cetățeni și a solicitărilor pentru organizarea dezbatelerilor în ședințe publice de la organizațiile legal constituite, analizarea acestora și formularea de răspunsuri către toți cei care și-au exprimat puncte de vedere, organizarea dedezbateleri publice conform regulilor stipulate de lege. (Art. 7 alin. (6), (9), (10) din Legea nr. 52/2003.)*

În vederea asigurării, la nivelul instituției, a unui mecanism unitar pentru asigurarea transparenței decizionale conform prevederilor normelor în vigoare, este recomandată elaborarea unei proceduri privind transparența decizională.

În perioada martie 2019 - ianuarie 2020 a fost operaționalizată platforma E-Consultare¹⁴, care se dorește a fi un instrument de optimizare a procesului de consultare publică, atât din perspectiva cetățenilor, cât și a instituțiilor publice, și care are ca finalitate eficientizarea și uniformizarea aplicării prevederilor Legii nr. 52/2003.

¹⁴Conform Raportului privind operaționalizarea platformei E-Consultare în perioada martie 2019 - ianuarie 2020, publicat de Secretariatul General al Guvernului; platforma se află la adresa <http://e-consultare.gov.ro/w/>, iar arhiva proiectelor de acte normative inițiate la nivelul administrației publice centrale cuprinse în vechea platformă E-Consultare (ianuarie 2016 - 2018) este disponibil online la adresa <http://consultare.gov.ro/>

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Informațiile din cadrul platformei sunt actualizate de Secretariatul General al Guvernului, prin Direcția pentru Guvernare Deschisă și Relația cu Societatea Civilă, prin scanarea manuală cu frecvență săptămânală a site-urilor autorităților publice inițiatore indicate, preluând integral și exclusiv forma proiectelor de acte normative lansate în consultare publică și publicată pe site-urile proprii ale acestora la data actualizării periodice a platformei E-Consultare. Recomandările/sugestiile/punctele de vedere formulate de cei interesati prin intermediu platformei sunt transmise în mod direct și exclusiv autorităților inițiatore, cărora le revine obligația de a le gestiona în condițiile legii.

Registrul Unic al Transparentei Intereselor (RUTI) reprezintă un mijloc de creștere a transparenței procesului de elaborare a politicilor la nivelul Guvernului și a fost adoptat prin Memorandum în 2016.

Registrul Unic al Transparentei Intereselor (RUTI) reprezintă o platformă online, cu scop principal de a înregistra o serie de informații despre grupuri specializate care urmăresc să promoveze o propunere de politică publică sau urmăresc să contribuie la revizuirea uneia deja existente pentru ca întâlnirile dintre acestea și decidenții, care vor afișa agenda zilnică a întâlnirilor, să se organizeze prin cunoașterea reciprocă a intereselor celor două părți. Registrul stabileste un cadru de colaborare, complementar și anterior procedurii legale de transparență decizională, cu părțile interesate care își manifestă, din proprie inițiativă, interesul pentru un anumit domeniu ce intră în competența de reglementare a administrației publice centrale.

Exemplu transparență decizională:

O unitate administrativ teritorială a adoptat, în data de 18.12.2018, mai multe hotărâri cu privire la rectificarea bugetară și stabilirea nivelurilor pentru valorile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe . Anterior, în data de 24.07.2018, un cetățean a solicitat să îi fie puse la dispoziție proiectele de hotărâri ale unității administrativ-teritoriale, în format electronic, la adresa specificată, cu 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea la vot a proiectului, astfel încât să își poată exercita dreptul de a participa la luarea deciziilor. În ciuda solicitării pe care a adresat-o autorității, niciunul din proiectele ce au stat la baza adoptării hotărârilor nu i-a fost comunicat, astfel încât să își poată exercita dreptul de a participa la luarea deciziilor, unitatea administrativ teritorială argumentând că actele în cauză au caracter individual, întrucât acestea produc efecte față de anumite persoane, și nu ar intra, în consecință, sub incidența Legii nr. 52/2003.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Proiectele de hotărâre au fost afișate la sediul instituției, dar nu a fost respectat termenul de 30 de zile. Cetățeanul a considerat că i s-a încălcăt dreptul de participare la luarea deciziilor și s-a adresat instanței de judecată.

Instanța de judecată a motivat că hotărârea este în mod evident un act administrativ normativ cu caracter general, în sensul art. 3 din Legea nr. 52/2003 (actul emis sau adoptat de o autoritate publică, cu aplicabilitate generală), aplicându-se unui număr nedefinit de destinatari, deoarece nu identifică concret un număr de persoane vizate, ci conține reguli generale referitoare la diferitele capitive ale bugetului local (nivelurile pentru valorile impozabile, impozitele și taxele locale și alte taxe asimilate acestora), cu aplicabilitate generală la nivelul unității administrativ teritoriale.

Instanța a constatat, pe de o parte, că afișarea anunțului nu a avut loc cu respectarea termenului de minim 30 de zile lucrătoare înainte de supunerea spre adoptare de către consilieri a proiectului de act normativ (18.12.2018), iar pe de altă parte, că unitatea administrativ teritorială nu a publicat anunțul și pe pagina de internet proprie și nu l-a transmis și către mass-media locală, după caz.

Instanța a constatat că, deși reclamantul înregistrase la secretariatul primăriei cererea nr. 2949/24.07.2018 prin care solicitase ca, în temeiul art. 7 alin. 1 teza finală din Legea nr. 52/2003, să î se pună la dispoziție proiectele de hotărâri ce urmează a fi adoptate, în format electronic la adresa de postă electronică indicată, autoritatea părăstă nu a transmis acestuia proiectul hotărârii adoptate sub nr. 24 la 18.12.2018. Întrucât normele prevăzute de Legea nr. 52/2003 sunt norme imperitive de interes public, încălcarea lor atrage nulitatea absolută a actului emis astfel, instanța de judecată a admis acțiunea reclamantului privitor la hotărârea nr. 24 și a anulat acel act. (Sentința civilă nr. 501/2019, Tribunalul Giurgiu)

JUDEȚUL IALOMIȚA

*Project cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operational Capacitate Administrativă 2014-2020!*